

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva 80 fillér.

Vidékre postán 1.40 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

Megjelenik mindennap.

KOLOZSVÁRI HIRLAP

Egy négyszögcentiméternyi hirdetés ár 8 fillér. — Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Apró hirdetés 60 fillér.

Nyiltéri cikkek garmond sor után 40 fillér fizetendő.

FÜGGETLEN NAPILAP.

Főszerkesztő: **Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.**Felelős szerkesztő: **CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.**

Az asszony.

A történet, a melynek alapján e sorokat írjuk, furcsa; de nem furcsaságért emlékezünk meg róla körülményesebben, hanem tanulságos voltaért. Egy férj, jómódu fővárosi kereskedő, börtönné alakította át lakása egy részét és önkényesen elcsukta a feleségét, mert az asszony módtalanul szereti a cifra rongyot, a tollas meg virágos kalapot s mert, a mi megtetszett a szemének, azt megváltotta, ha volt rá szüksége, hanem, akár tellett rá a jövedelemből, akár sem. A férj alaposan tarthatott attól, hogy az asszony pazarlása koldusbotra juttatja. A bíróság dolga annak eldöntése, hogy a férj e cselekedetével mennyiben sértette meg a személyes szabadságot s e jogtiprásért mi büntetés dukál neki. Minket még nem is ez a speciális és furcsának eléggé furcsa eset érdekel, hanem az a társadalmi kórság, a mire ez az eset megdöbbenően rítkó világot derít.

Férj sora a nő, tanítja egy régi közmondás, aminek igazságáról, úgy tetszik, nagyon régen, nagyon alaposan megfedelkezünk. A míg apáink semmire sem tanították az asszonyt, mert az asszony annál jobb, minél tudatlanabb: mi igenis sok mindenre tanítjuk, a mi fölösleges, vagy haszontalan és semmi vagy alig valami olyanra, a minek tudása hasznos és szükséges volna. A nőkérdéssel szakasztott úgy vagyunk, mint a demokráciával. Elvben mindnyájan demokraták vagyunk, a valóságban nagyságos ur egész társadalmunk. Leányainknak is állítottunk mindenféle iskolát. Járhatnak az egyetemre, lehetnek jogászok, filozófusok, természet tudósok. Van gazdasszonyiskolánk, vannak nőipariskoláink. Gazdasszonyiskolánk híres próbaédejeiről. A töltött káposztát pezsgőbe főzik; a napi és heti étlap olyan költséges, hogy még dus bankárok is megroskadtának sulya alatt. A nőipariskolákban csupa drága himzést, csupán csinos, nem ritkán haszontalan csecse-becse készíttést tanítanak. S amit az iskolák elmulasztanak, azt nem pó-

tolja a szülői ház sem. A gazdasszony-iskola a helyett, hogy pezsgőben főzetné a töltött káposztát, ami fölséges eledel még akkor is, ha csak vízvezeték vizben főzik, arról adhatna oktatást, hogy egy koronából is hogyan lehet izletes ebédet főzni Méltóztassék elhinni, hogy a mi társadalmunk nem áll csupa Rotschildokból, sőt soraiban még Diogenes lámpásával is ritkán fedezünk föl egy-egy fiók-Rotschildot. A csipkeverés, himzés mellett hasznos és szükséges megtanulni a prózai harisnyafejlést, a foltozást is; nekünk erre többször van szükségünk, mint a himzésre s a csipkeverésre. Azt nem is említjük, hogy akik tudnak himezni, csipkét verni, azok a himzést s a csipkét a legtöbbször vásárolják, mert így olcsóbb s nem is kerül fáradságba.

Egy szóval, leánynevelésünknek az az eredendő bűne, hogy mi nem az életnek, hanem a reprezentálásnak, a magátmotogatósnak nevelünk. Egyfelől az ugyis eléggé nagy s nálunk jobbára az értelmiségből toborzott férfi-proletáriátust szaporítjuk a nő-proletáriátust szaporítjuk a nő-proletáriátussal, a mely szintén az értelmiségből fog támadni. Másfelől csupa divathölgyet nevelünk feleség és anya helyett. Még nagyobb baj, hogy asszonyaink ritkán rendezik be életüket a férj jövedelme, a maguk izlése és kényelme szerint, hanem mindenáron konkurrálnak kedves szomszédaikkal s még kedvesebb barátnőikkel. Vak, aki nem látja, hogy asszonyaink között milyen esztelen versenyzés folyik s hogy ennek a versenynek mennyi vagyoni és erkölcsi romlás a következmény.

A mi pedig ebben a kórságban a legválságosabb, az, hogy középosztályunk asszonytársadalmában dul ez a gyilkos járvány. A legfelsőbb réteg asszonyai csak akkor versenyeznek edymással, ha a versenyt meg is bírják. A legalsó rétegben nincs semmi verseny. A középosztály azonban itt a fővárosban s künn a jó vidéken egyaránt beteg. Az a férj, aki elcsukta pazarló feleségét, nem

követendő példát statuált; de olyan kórságról rántotta le a takarót, a melyet nem láttunk, a melylyel nem törödtünk s a mit vagy orvosolnunk kell bármi áron vagy legyünk készen a teljes anyagi és erkölcsi bukásra.

Az erdélyi honvédek tábori kenyere.

A mostani erdélyi gyakorlatoknak legtanulságosabb részét azok a kísérletek képezték, melyeket a kolozsvári VI. honvédkerületi parancsnokság avéghől rendelt el, hogy hadilét-zamra emelt ezredeknél háboru idején való élelmezése k próbáltassék. Időszerűvé tették a próbákat a távol keleten folyó harcok, hol a csapatok élelmezésének elatása okozza ma is a legnagyobb gondot mindket harcoló fél hadvezetőségének.

A Tordára és környékére koncentrált mozgósított ezredek élelmezésének lebonyolítására a kerületi parancsnokság intézkedése folytán Tordán tábori sütőműhely lett felállítva, hogy az Erdélyben állomásozó összes honvédezredek-ből vezérelték a sütőmunkásokat. Ennek a sütőtelepnek a gyakorlatok folyama alatt külön parancsnoka, külön telepe volt s a többi csapatoktól mindvégig elkülönítve, önállóan működött.

A legénység egyik része az őrs és ügyeleti szolgálatot végezte, a másik rész a daga ztó-technához volt rendelve. Néhány ember ezenkívül a tűzifa ellátásával és a hatalmas sütőkemencéhez stükséges tüzanyag élesztésével volt megbízva. míg a gyakorlottabbak a sütés körül volt foglalatostkodtak.

Tíz-tizenöt napig ez a legújabb találmányu tábori kemence látta el kenyérrrel az öt és fél ezrre menő mozgósított ezredeket, melyek akenyeret a gyakorlatok folyamán állandóan innen „felvételezték.”

Naponkiyt ezeröttszáz kenyeret állítottak elő egyetlen kemencéből s hogy a parancsnokság mennyire fontosnak tartotta az élelmezés ezen ágának kipróbálását, mutatja az is, hogy a tisztikar előtt egy egész délelőtt a sütőműhelyben iskolázás folyt a legújabb találmányu tábori kemence megismertetésére.

A találmány különben magyar ambertől, a nagyváradi 4-ik honvédezred parancsnokától, Békésy József honvédezrestől származik és annyira bevált, hogy a monarchia összes ezredeiben alkalmazni fogják. A kemence szerkezete nagyon praktikus és katonai szempontoknak teljesen megfelelő. Lokomotiv-alaku, de jóval kisebb, fűtőkészülékkel bíró kemence ez, melyben emeletszerűleg három le-

mezlapon vannak a kenyerek elhelyezve. A lemezek kihuzhatók és forgathatók, úgy, hogy a sütő ezáltal tetszés szerint szabályozhatja az eléggé ki nem sült vagy túlságosan hő alatt sült kenyerek elhelyezését, miáltal a kenyerek egyenletes kisütése érhető el.

Érdekes, hogy ez az egy kemence a gyakorlatok alatt harmincezerénél jóval több kenyeret propucált s a bizottság konstataulta, hogy a katonai ellenőrzés alatt készülő kenyéryanag így sokkal jobb, mint az, mit a legénység helyőrségeknél kap.

Pénzhamisító orvos.

Bosztomból írják, hogy ott dr. Saft Frank híres orvos elfogatása pénzhamisítás miatt óriási feltűnést keltett.

Dr. Saftnak nagy kiterjedésű praxisa volt és családja a város előkelőségéhez tartozott. Ebédjei nagy hírnévre tettek szert és remek lakásán rendezett báljain a legjobb társaság gyűlt össze. Neje és leányai mindenből kivehették részüket, amint a nő csak kívánhatott; drága öltönyök, gyémántok, hintók és gépkocsik álltak rendelkezésükre. Dr. Saft minden áldozatra kész volt családjáért. Feleségének 120.000 korona értékű ékszereket vásárolt. A vendégek egy estélyen értékes emléktárgyakat kaptak, melyekre az orvos 20.000 koronát küldött.

Ez óriási kiadások nem keltettek föltűnést, mert dr. Saftot nagyon gazdagnak hitték és praxisa oly rendkívüli jövedelmet hajtott, hogy abból a költségesebb életmódot is fedezhette. De a valóságban himisított pénzzel fedezte kiadásait.

Házának egy termét úgy ismerték, mint a doktor magán dolgozó-szobáját, ahova senkinek, még a család tagjainak sem volt szabad belépniök. Egy előszoba vezetett a szentélybe, mely a bün fölfedezéséig szintén tiltott hely gyanánt szerepelt.

Az előszobában nagy könyvtár volt sok száz könyvvel vagy helyesebben mondva könyvfedellel, melyeket ki lehetett venni úgy, hogy a gyártott pénznek biztos rejtekül szolgáltak.

De tulajdonképeni dolgozószobában a gépek és prések állottak a papír- és ezüstpénz gyártására. A hamisítványok kitűnőek, nagyon gondos utazatok.

Dr. Saft személyesen sohasem adott ki hamis pénzt, de a különböző államokban egy sereg ügynök állott rendelkezésére, kik nevét sem ismerték és a közvetítésért százalékot kaptak. Egy tökéletesen szerzett banda fölött rendelkezett és csakis ennek segítségével üzhette évekig észrevétlenül a pénzhamisítást. A titkos rendőrök ugyan már régóta észrevették, hogy folyton hamis

pénz került jorgalomba, de sohasem fedezhették föl a forrást, ahonnan eredt. De a háló egyre szorosabban fűződött össze dr. Saft körül.

Ő természetesen mindent tagadott és elfogatása elen erélyesen tiltakozott. De persze hiába, mert magán dolgozószobájának berendezése és 10.000 korona hamis pénz felfedezése nagyon ellene bizonyítottok. Az asszonyt és leányokat teljesen megtörte ez a nagy csapás, amely letaszította őket a boldogság magaslatáról.

Lélekgilykosságért háromnapi elzárás.

Az igazság istenasszonyának nem elég, hogy be van kötve a szeme, de gyakorta az élnetlennül szözegezett törvény háromszoros kendőt is csavarint a szemei köré.

Megesik igen sokszor, hogy a nyomor tolvajait az önfentartási ösztön kétségbeesettjeit kérélnhetetlen szigorral sújtja a hajlithatatlan paragrafus még akkor is, ha a vétket valósággal felmorzsolja az enyhítő körülmények tömege.

A törvény-törvény. Vannak határai, amelyen alól a bírói lelkiismeret is guzba szorul. Hasztalan küzködik, hasztalan szándékozik, a törvényszakas parancsol és a bíró — büntet.

Ez a forma rossz és gyakran tragédiát teremt olyan esetben is, ahol a társadalomnak alig volna kora belőle akkor, ha egyszerűen átsiklanék az esett felett.

Ha ez a forma rossz, akkor az ellentétje határozottan veszedelmes. Ugyanis ott, ahol a bíró bárhogyan is akarna büntetni, nem teheti, mert a rideg szakasz egyszerűen felolvad és válik belőle szintelen, jellegtelen gyurma, amely a végrehajtó hatalom képviselőjét guzba szoritja ujjal; hasztalan küzködik, hasztalan szánakozik az áldovatok fölött, a törvény parancsol és a bíró — felment.

A budapesti Mignon-szálloda förtelmeit már megirtuk. A szálló tulajdonosa és a felesége 14—15 éves leánykával tömte meg a Szerecsen-utcai barlangját és valóságos büntanyát rendezett be ott. A napokban tárgyalta ezt az ügyet a VI. kerületi kapitányság.

Tehát a fiatal teremtések megrottóit, fertőbe taszítóit, lélekgilykosait csak a rendőrségen vonták felelősségre.

Ez a bünhalmazat kisebb és enyhébb elbírálás alá esett, mint a legnagyobb nyomorral és téli hideggel küzködő kenyér, vagy széntolvaj!

A kihágási tárgyalás során bebizonyosodott, hogy a tulajdonos feleségével együtt, fiatal és még serdületlen leányokat tartott a szállóban lakás- és teljes ellátáson, melyért azoknak vendégeket kellett csalniok a néptelen helyiségbe. Ez az üzleti ötlet fényesen bevált, mert ettől fogva a jóképű öreg sűrűn látogatták a piszkos szálló sötét szobáit. A célnak egy alig tizenöt éves leányka felelt meg a legjobban, akit a gazda felesége követendő példának állított a többiek elé, s hogy szavainak a kívánt sikere is mng legyen, aranyórát ajándékozott neki. A tárgyalás során sok egyéb csunyaság derült ki a jeles házaspárra. Dacára ennek

3—3 napi elzárásra és 300—300 korona pénzbírságra ítélték. A síró gyermekleányokat elbocsátották.

Eddig van a ténvallás. Az enyhe büntetésért nem vádoljuk az itélkezőt, de hát mért van nekünk ilyen megdöbentő kihágási törvényünk? Miért nincs nekünk olyan drákói büntető szakaszunk az ilyen gyermekgilykosokra, hogy tüstént kiirtassanak a föld színéről.

A társadalmi fekélyt egyszerre kell kivágni és nem bolmi hókuszpókusz koruzsló-zsirral bekengetni, hogy annál tovább terjedjen és megfertőzze az amugy is fertős budapesti társadalmat.

Bíróság elé a Mignon-szállodás fajtákkal!

Mert ma még csak ennyit mernek, de ha három napos büntetésekkel sújtják őket, akkor bizonyára többet is tesznek a derék lélek-kufárok.

És a több már ugy véljük, elviselhetetlen botrányokat teremt majd.

Hiszen ennyi büntetésért érdemes apró leányokkal kereskedni.

A serdületlen leánykák nálunk a jobbajta keresleti cikkek közé tartoznak.

Ezek után nem kell csodálkoznunk majd azon sem, hogy a lágy szívű törvény ilyenfajta megdöbentő bünök elbírálására „szak állásokat” szervez és nincs kizárva, hogy az első ilyenü bíró: Fenyő Sándor lesz.

Tolvaj mágnás asszonyok.

A párisi előkelő hölgyek divatos betegsége, a kleptománia, ismét járványszerűen lépett fel. Amióta az őszi napok beállottak s nyaralásukból visszatértek a gazdag emberek, hihetetlen sűrű lopkodás az elegáns párisi üzletekben.

E hó elején, egyik délelőtt elegáns uri hölgy lépett be egyik nagy ékszerész a szobájába s első tekintetre feltűnt rendkívüli idegességével.

— A főnökkel kívánok beszélni, — mondta a hölgy.

— Parancsára, madame, én vagyok.

— Kérem, én négyszemközt szeretnék beszélni önrel . . .

Az ékszerész a szobájába vezette a hölgyet s betette az ajtót.

— Madame . . .

— Uram, magamon kívül vagyok. Láthatja, egész testemben remegek. Négy nap óta készülök már önhöz, de mindig csak az ajtajáig jutottam. Nem volt bátorságom belépni.

— Nem értem asszonyom . . .

— Rettenetesen szenvedek. Néha azt hiszem, megőrülök. Nem bírok vele! Nem bírok vele!

— De kivel?

— A lelkiismeretemmel . . . Tudniillik amiatt a gyűrű miatt . . .

— Miféle gyűrű miatt?

— Amelyet két héttel ezelőtt elloptam öntől.

— Ellopta? mikor! hol? tőlem?!

— Hogyan, ön nem tud a dologról? Csodálatos! Igen, itt loptam a gyűrűt; éppen két héttel ezelőtt, amikor egy kis nyakláncot vásároltam a szobaleányom számára. Nem tudom minő örület vett erőt rajtam, de az a gyűrű

valósággal megbanázott . . . Észrevétlenül a ridikülömbe csuszattam és távoztam.

— Most pedig visszahozza a gyűrűt, nemde, asszonyom?

— Nem. Hiszen éppen amiatt vagyok kétségbeesve. A gyűrűt öt nappal ezelőtt eltűnt a lakásomról. Bizonyos vagyok abban, hogy a szobaleányom lopta el. De . . . nem mertem követelni tőle, sem a rendőrségnél jelentést tenni. A lelkiismeretem azonban kinez, elveszi a nyugalmaimat, félig máris örültté tett.

Az ékszerész tisztában volt a helyzettel és csillapította az ideges hölgyet.

— Mi az ön neve, asszonyom? — kérdezte aztán.

— Azt nem mondhatom meg. Oh, a nevemet? soha! . . . Itt van, úram, ezer frank; ezt magammal hoztam az ön számára. Ezzel busásan megtérítettem a kárát. Hanem a nevemet ne kérdeje. Elégdjék meg ezzel. A nevemet? Soha, soha!

— Sajnálom, asszonyom; de ragaszkodom ehhez. Az ezer frankot átveszem letétbe, még ma leltárt veszek a tárgyaimról s megállapítom a hiányzó darab értékét. A nevét azonban tudni akarom. Ha szép szerével nem vallja be, a rendőrség segítségét fogom igénybe venni.

A hölgy sirógörcsöt kapott, majd térdén állva könyörgött. De mindez nem használt.

— Tudnom kell a nevét, madame.

A hölgy megtörtén, sugva bevallotta aztán a nevét, miután becsületszavát vette az ékszerésznek, hogy megőrzi a titkot. A név, amelyet bevallott, a párisi főnemesség egyik legnagyobb neve volt. A hölgy férje s ő maga is durgazdag; semmi kétség, hogy a gyűrűtolvaj beteg. Az ékszerész azonban ígérete ellenére is értesítette az esetről a hölgy férjét, aki titokbaá átkutatta a felesége szekrényét s nem kevesebb, mint tizennégy olyan ékszer talált abban, amelyek nem vásárlás révén kerültek hozzá.

A barátság határa.

A Gil Blas egy pöröl ad hirt, amely valóban mulatságos törtéretre épül. A pört az Olympia mulatóhely egyik csinos hölgye indította Maurice Lavalle párisi gavallér ellen kártérítés címén azért, mert megfosztotta a kedvesétől. A komikus ügy tárgyalása ködden volt a párisi bíróság előtt s minthogy pikáns becsületsértéssel volt kapcsolatos, tehát élénk érdeklődést keltet.

— Adolphe T. két év óta a kedvesem, mesélte biánk az ékszerrel, csipkével ékes hölgy, nem én csábítottam magamhoz, hanem ő kezdett udvarolni s hódított meg. Két év óta minden hónapban ötszáz frankot kaptam a barátomtól és a lakásomat is ő fizette. Boldogan, tisztességesen éltem tehát mindaddig, amíg ez az ur (a vádlottra mutat) bele nem avatkozott a dolgunka. Ez az ur azt állítja, hogy jó barátja a kedvesemnek s ezen a réven jogosultnak hitte magát arra, hogy elidegenítse tőlem a barátomat. Eleintén a szépségemet kicsinyelte, önzőnek festett, szóval minden rosszat, amit nőre mondhat, elköve-

tett ellenem. Hanem a kedvesem tovább is hü maradt hozzám. — Ekkor ez az ur, már mint a vádlott, a következő jellemtelenségre vetemedett: meglesett amikor kísétáltam, utánam sompolygott és tetten ért, amidőn egy korábbi barátomat meglátogattam. A látottakat pedig felfedezte a kedvesem előtt, aki erre nyomban szakított velem. Kérdem: vajon meddig terjed a baráti köteleesség? Hát szabad egy tisztességes nőt ilyen fondorlatos erőszakkal kompromittálni? Ez az ur a becsületben gázolt, mert felfedezte a titkaimat . . .

A bíróság választát — sajnos — nem közli a Gil Blas. De ennyi is elég.

Regény az aranymezőkön.

A messzi Klondykéből a mi nap San-Franciskoba érkezett egy ujdonsült milliomosnő. Ennek a regényes történetét meséli el a World ma érkezett száma.

A történet — írja a World — két évvel ezelőtt kezdődött. Akkoriban Chicagó előkelő köreit élénken foglalkoztatta egy házassági eset. A marhabőr spekuláció révén milliommossa nőtt W. C. Cross egyetlen fia beleszeretett egy táncosnőbe, aki szép és — erényes volt. A szerelem titkos házasságkötéssel nyert megoldást s a fiatal pár oly ügyesen tudta rejtegetni a titkát, hogy Cross papa csak fél évvel később szerzett tudomást a dologról. Képzeltető, hogy nem volt nagy az öröme; rá is parancsolt a fiára, hogy váljon el hamarosan a feleségétől, ellenkező esetben kitagadja a vagyontól. A fiu nem habozott: a felesége szerelmét többre becsülte a millióknál s kiköltözött az apai palotából. Néhány hétig szállóban laptak s a boldogságukat nem zavarta semmi. Egy napon azonban az ifju Cross, amikor valami bevásárlásból a lakására visszatért, a felesége helyett levelet talált csak a szobában. Ez a levél megható kedvességgel arról értesítette, hogy a felesége sokkal igazabban szereti a férjet, semmint elviselhesse a miatta történt elszegényedését.

— Elmegeyek tőled, de csak azért, hogy majdan gazdagon térjek vissza hozzád. Nem árurom el a tervemet, sem nem értesítelek mindaddig, amíg gazdag nem leszek. Menj vissza atyádhhoz és szeress a távolon át, amint én szeretlek mindörökkön . . .

Az ifju Cross kétségbeesett, kutatott mindentelé, megbizta a legjelesebb detektiv-vállalatot; de a feleségének nem tudott nyomára találni. Másfél év mult el, de az ifju Cross dicséretére válják, hogy nem volt képes elfeledni a szerelmét s bizonyára megérdemli a jutalmat, amely most érkezett a számára. Ez a jutalom San-Franciskoból küldött híradás volt — a feleségétől aki visszatért Klondykéből, még pedig gazdagon.

Az aranyat termő földön, a mint sok eset bizonyította, szerencsés kezek mesés vagyont szerhetnek, persze nem éppen csak az aranyásás révén. Egy pálkás bódé adott körülmények között

bőségesebb aranybánya a kincset rejtő földnél. De még jövedelméből zöbök a zengerájok. Abban a kietlen, rideg környezetben, ahol a szigorú téli hónapokon át zárt szobákhöz köti az embert, bizony nagyony becézett portéka a móka, tánc és dal s nem kell csodálni, ha azok a merész orfeum-kisaszszonyok, akik oda elkalandoznak, nagyobb fellépti díjakat kapnak, mint akár Patti Adelina is. Ez csábította a fiatal és szép Mrs. Cross a vakmerő vállalkozásra s mint most egy újságírónak elmesélte, az eldorádóban valóban sok az arany. A férfiak határtalan könnyelműsége tolytán szép nőnek egész játék a meggazdagság. A brettlin szerzett arannyal aztán Mrs. Cross spekulálni is kezdett. Amikor népszerűsége tett szert, maga nyitott zenés mulatót, amely aztán zsufolásig telve volt minden este s ott költötte el a kalandorok serege a szerzeményét. Végre elég gazdagnak érezvén magát, a mulatóját eladta s visszatért a civilizált világba. A regény csattanója pedig az, hogy immár misem áll a boldogságuk útjában, mert az öreg Cross néhány hónap előtt meghalt s a vagyont a fia már át is vette.

HIREK.

Kolozsvár, okt. 3.

— **A Piger-féle ékszerrel-lásra vonatkozólag csak holnap hozhatunk részletes tudósítást, mivel a vizsgálata érdeke feltétlen hallgatást parancsol.**

— **Uj egyetemi magántanárok.** Tegnap délután 5 órakor tartotta a sebészeti klinika tantermében az orvosi kar és nagyszámú hallgató-ság előtt magántanári próbaelőadását két nagyképzettségű nemes orvos: dr. Hevesy Imre sebészeti első tanársegéd és dr. Veszprémy Dezső kórbonczani assistens. A tudományos magas színvonalon álló előadások mindvégig levőtték figyelmét a hallgatóságnak, mely úgy dr. Hevesy Imrét, mint dr. Veszprémy Dezsőt lelkes óváciában részesítette.

— **A keresztény munkás egyesület ünnepélye.** A tegnap igen nagy számú hallgatóság előtt tartotta meg a Keresztény munkás egyesület első házi ünnepélyét. Kiss Menyhért elnök rövid megnyitóján Márki Sándor a tudós egyetemi tanár lépett a pódiumra és az emberiség őskorszakából egy oly szép képet rajzolt le, oly gyönyörű értekezést tartott, hogy a közönséget tomboló tapsra ragadta. Azután Tóvölgyi Margit a magyar nemzet nagy művésznője szavalt el két bájos és megkapó verset az ő kedves egyéniségével és hatalmas tudásával. A közönség a nagy művésznőt sokáig tapsolta. Tóvölgyi Margit után Benkő Sándor városunk fiatal írója lépett az emelvényre és költeményeiből szebbnél-szebb verseket olvasott melylyel általaános hatást vívott ki magának. A szép ünnepélyt a dalárda fejezte be, mely után az elnök köszönetet mondva Márki Sándor egyet. tanár és Tóvölgyi Margitnak a szépen sikerült ünnepélyt bezárták.

— **A nyomor halottja.** Tegnap d. e. Libál József Tordai-ut 40. sz. alatt levő lakásának kamrájában felakasztotta magát. Tet-

tét a feletti elkeseredésében követte el, hogy már három hónapja nem kapott munkát és sokat nélkülözött családjával együtt.

— **A fegyházbüntetés ellen.** Figyelemreméltó könyv jelent meg a napokban Leuss Hans német újságíró s volt birodalmi képviselő tollából. Leuss könyvét egy németországi fegyházból írta, ahol hamis eskü büntette miatt három évig volt bezárva. Bűnügye annak idején az egész világon óriás föltűnést keltett. Viszonya volt egy ügyvéd feleségével, a ki meggyilkolta az urát. Leuss lovagiasságból az aszszony érdekében vallott s mindenáron megakarta őt menteni a meggyalázó büntetéstől. Később azonban kiderült, hogy hamis vallomást tett s ő is a fegyházba került. A fegyházban megismerkedett egy Frau Miksa nevű fegyházi tisztviselővel, a kinek jóakarataiból igen érdekes statisztikai adatok birtokába jutott, a melyeket föl is használt most megjelent könyvében, a melynek címe: A fegyházbüntetés ellen. Szerinte a fegyházbüntetésnek semmi humánus értéke nincs. A kit elítélnék, az rendszeren a megélhetés nehéz viszonyainak az áldozata. Évekig elzárva tartják ott, mint egy állatot a ketrecben, senkihez beszélőnie nem szabad. Kiölik belőle az önértéket, eltompítják benne a gondolkodást. Az őrség durva bánásmódja meghunyászkodóvá, szolgalelkűvé teszi a rabot, a ki testileg és szellemileg nyomorékká válik. A legkisebb fegyelmi vétségért irtózatoss házi-büntetéssel lakol. Leuss maga látta, hogy egy ötven éves rabot, a ki azelőtt tanító volt, az igazgató negyvennyolc órai kurta vasra ítélte, mert egy újságdarabot találtak nála. A kurta vas a fegyházakban nem oly enyhe, mint a katonaságnál, mert valóságos guzsa vasaják a rabokat. Mind a két kezüket, bokájukhoz láncolják, nehéz szoros vaspántokkal s összegubbaszkodva hat órán át iszonyu fájdalmat állanak ki. Másnap újra kezdődik a tortúra s mindaddig tart, a míg a negyvennyolc óra ki nem telik. Főlsorolja a fegyelmi büntetésnek többi módjait is, a melyekbe gyakran bele is halnak a rabok. Ezekről a kegyetlenségekről a külvilág vajmi keveset tud, mert az intézeti orvos, a ki halottkém is, sohasem az igazi halálokat veszi be jelentéseibe. A fegyházbüntetés neveli a visszaeső gonosztevőket, mert a kik kiszabadulnak, azok testileg és szellemileg teljesen nyomorultakká lettek. Mivel az élet nehéz harcában, mint eltompult agyu, hegyesen és szabadon gondolkodni nem tudó emberek, helyüket megállani többé nem képesek, ismét gonosztevéket követnek el s visszakérülnek oda, a hová őket a mai fegyházrendszer visszakényszeríti.

— **Leányok szerencsétlensége.** A Szabadka melletti Szent-Tamás községben Gavánszky Lukácsné és Priscis Lenke birtokosnők felnőtt leányaikkal a községhez közel fekvő burgonyaföldjükön szedték a burgonyát. A leányok azonban nem nagyon erőltették meg magukat, hanem összebujtak beszélgetni. E közben a szerencsétlen véletlen arra hozta Manojlovics Milán vadászt. Mikor Gavánszkykné megpillantotta a vadászt, tréfálkozva rászólt a leányokra, hogy ha nem szedik szorgalmasan a burgonyát, rájuk lövet.

A leányok természetesen kacagva hallgatták a fenyegetést, a mire Gavánszkykné a tréfát folytatva, odakiáltott Manojlovicsnak:

— Ugyan löjje le ezeket a lusta leányokat!

Manojlovics abban a hitben, hogy a fegyver nincs megtöltve, le is kapta a puskáját és a leányokra célozva, elsütötte azt. A fegyver azonban söréttöltéssel meg volt töltve s a sörétek az egy csomóban álló négy leányt súlyosan megsebesítették, úgy, hogy egyszerre mind a négy összeesett. A gondatlan vadász látva vigyázatlansága következményét, annyira kétségbe esett, hogy a fegyvert önmaga ellen fordítva, öngyilkosságot akart elkövetni. Ebben azonban a lövésre és sikoltozásokra előrohant munkásnép megakadályozta. A súlyosan sérült négy leányt a két anya kétségbeesett siránkozása közben szállították haza. Mind a négy veszélyesen megsebesült. A vigyázatlan Manojlovics maga jelentkezett a csendőrnél, akik haladéktalanul jelentést tettek az esetről a szabadkai királyi ügyészségnek.

— **A gavallér bugyellárisa.** A bécsi Kränzler-féle kávéházban tegnap egy elegánsan öltözött uriember uszonázott egy hölgygel. Távozásuk után Kränzlerné, a kávéház tulajdonosa a földön egy pénztárczát talált, a melyben négy-száztíz korona volt, de semmi olyan névjegy, vagy irás nem akadt benne, a miből a gazdája nevét és lakását meg lehetett volna tudni. Alig tette el Kränzlerné a bugyellárist, a mikor fölindultan rontott be a kávéházba az a hölgy, a ki az imént távozott és kérdezősködött a pénztárcza után. Kränzlerné tüstént átadta neki. A hölgy azonban úgy vette el a tárczát és oly óvatosan tette zsebre, hogy kísérelje, a ki utána jött, valahogy meg ne lássa. A tárczát sikerült is eltenni, de a hölgy távozóban odaszólt kísérelőjének, hogy adjon borraivalót a pinczérnek. Az uriember adott is két koronát, de mialatt mindez történt, a kávéházban több vendég figyelmessé lett. Ezek követték a távozókat az utcára, a hol azt mondták az uriembernek, hogy tekintve a tárczában levő összeg nagyságát, a borraivaló igen kevés volt. Az uriember ekkor nagy pénztárczáját kezdte keresgélni, hogy egy bankjegyet adjon a pinczérnek. Ám a tárczát nem találta s tüstént rájött, hogy a kávéházban megtalált tárcza tulajdonképpen nem a hölgyé, hanem az övé. Ő maga pedig nem vesztette el, ellenben a hölgy már az elvesztés előtt ellopta tőle. Az uriember e pillanatban a körülállók szemeláttára kétszer arczul ütötte a zsebtolvaj-nőt s elvette tőle a tárczát. A zsebtolvaj nő futva menekült, a pinczér azonban kérte a borraivalóját. Az uriember ekkor kivett a tárczából több százkoronás bankjegyet, valamennyit apró darabokra tépte és odadobta a bámuló emberek közé, majd pedig elrohant. Hogy ki volt, nem tudják.

— **Festő- és rajzkola Kolozsvárt.** Fáy Sándor akad. festőművész festőiskolájába tanítványokul belépni óhajtok, Kossuth Lajos-utca 39. szám I. emeleten jelentkezhetnek.

— **A zsirmentes közkedvelt** „Havasi gyopár C éme“ a legjobb mindennemű börtisztátalanság ellen. Probatégely 70 fillér. Kapható: Wolff gyógyszerárában Kolozsvár. 78. 20—30.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Hétfő: Aranyvirág.
Kedd: A bolond. Uj betau-lással.

Szerda: Hófehérke.
Csütörtök: II. Rákóczi Ferencz fogsága.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Wesselényi Miklós-u. 7. sz.
Telephon szám 503.

NEMZETISZINHÁZ

Ma 1904. október 3-án:

Aranyvirág

Operett 3 felvonásban.

Kezdete este 7 órakor.

Nagy választékban
olcsó árak mellett
árusítja
LÁNYI BENŐNÉ
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi Miklós-u. 2. sz. em.
levő 3—20
nőikalap termeiben
a legdivatosabb női-, leány-
és gyermek-kalapokat.
Csak első minőségű áruk,
olcsó árak!

Vadászni akarók figyel-
mébe! Kitűnő vadászterület bé-
relhető a Felek község
összes területére évi 20 koro-
náért Bernáth E. Sándornál.

Tisztelettel

értesitem a n. é. közönséget, hogy
a Wesselényi Miklós-utca 6. sz.
alatt (dr. Goth ház) a mai kor-
nak teljesen megfelelő

fogászati műtermet
nyitottam.

● Készítek amerikai módszer
szerint szápadlás nélküli műfo-
gakat, csap fogakat valódihoz
hűen a legutányosabb árban tel-
jes felelősség mellett. —
Kérem a m. t. közönség ke-
gyes pártfogását

NAGY JENŐ
fogtechnikus.

147. sz. 13—25.

Fölülmulhatatlan az újonnan megnyílt **KALAPKIRÁLY**-hoz, hol állandóan a legutolsó divat szerinti kalapkülönlegességekben nagy választék van.

1-50 **KOLOZSVÁR**, Mátyás király-tér 17. sz.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.

Kolozsvárt kapható: Csiki Imre (Deák Ferencz-utca 39.), Segesváry és Társa, Tessitori és Gurisatti és Földes János (Kossuth Lajos-utca 41.) uraknál.

Páratlan a maga minőségében!

● A világhírű erdélyi hegyaljai tisztán kezelt valódi és természetes ●

ÖTVÖS-BOROK

ÖTVÖS DÁNIELNÉ bornagykereskedő pinczejéből
KOLOZSVÁRT, Ovár, Bocskay-utca 1. sz.

Ajánlja különlegességeit: **Leányka, Asszu édes, Asszu finom, Sauvignon, Semillon, Muskotály, Rizling, Som, Egri bikavér és Carbenot.** Telefon 511.
A Müncheni és I. Pilseni söröződékek erdélyrészi vezérképviselője. Telefon 511.

— Minden megbízást teljesít — Üvegek kölcsön. — Nagybani eladásnál magas jutalék. —

Bizományi raktárak: Fuhrmann Károly fűszerkereskedő Wesselényi M.-utca 9. Telefon 429. — Adi László fűszerker. Deák F.-u. 17. Telefon 470. — Körösi Ákos fűszerk. Tivoli és Deák F.-u. sarok. Telefon 432. — Kövendi Károly Kossuth L.-u. Haller-ház. — Veress László Monostor-u. 85. Telefon 401. — Böhm Konrád Jókai-u. 11. Telefon 305. — Irimiás Tivadar Arany János-tér 2. — Nyisztor Gergely Hunyadi tér 6. — Balogh János Trefort-u. 20. — Bárdi Sándor Akácza u. 3. — Nyikora Anna Rudolf-u. 64. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 25.

151 11-60

A ki

cipőit elegáns és tartós karban szereti tartani,

csak is GLOBIN

legfinomabb bőrtisztító szert használjon.

— Egyedüli gyár: —

ifj. Schuller Frigyes

részv.-társ. Eger i. B. Lipcsén.

Iskolai kézimunkákhoz szükséges hozzávalók u. m.:

Kötőpamutok, Fényfonalok, Horgolóczerák, Himzőselymek, Spárgavásznak, Kalotaszegi gyapot és Lenvásznak, Siffon, Előnyomatott munkák, Horgolótűk, Négyyszög **Előnyomda.** Bármily minta vagy Divatlaprajznak átco- és Dobramák pirozása, átlukasztása és előnyomatása.

Ákontz Sándor

Erdélyrészt legrégibb (alapított 1830.)

Kézimunka, Kötött és Rövidáru Raktára
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 5. Szemben a szoborral.

Alapított

1895.

Cocusdióból készült tiszta növény-
zsír nagy raktár kapható a követ-
kező árak mellett:

1 — 10 kg. vételnél	60 krajczár.
25 — 50 " "	58 " "
150 — 200 " "	hordó vételnél 56 " "

1 öl elsőrendű búkkfa 11 ft.
1 öl másodikrendű búkkfa 10 ft 50 kr.
1 öl usztatott búkkfa 10 ft.
1 öl hasáb cserfa 10 ft.
Házhoz szállítva 1 ft-tal drágább.

Ölfa.

Egy próbavásárlás meggyőződtet mindenkit a valóságáról.

A legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás!

Telefon 399. **Tudja meg mindenki,** Telefon 399,
hogyan

liszt, fűszer és tűzifa nagyban és kicsinyben a legjobban és legolcsóbban
STERN JÓZSEF bej. cégü liszt, fűszer és tűzifa
kereskedőnél

Wesselényi Miklós-utca 12. sz. a. szerezhető be.

Árjegyzék

mindennemű lisztek, hüvelyes vetemények, valamint gabonaneműek a legolcsóbb napi árak mellett.

Cukor süveg vételnél	—	frt 41 kr.	1 kg. Ia. Santos kávé	1	frt 20 kr.
Kocza cukor 5 kg-mos doboz vételnél	—	42 "	A kávék 5 kg vételnél kl.-ként 10 krral olcsóbbak.		
1 kg. legfinomabb Cuba kávé	1	80 "	1 kg. Cocusdióból készült tiszta növényzsír	60	kr.
1 " " Gyöngykávé	1	80 "	1 kg. Friss Margarin vaj Ia	66	kr.
1 " " Arany Jáva kávé	1	60 "	1 kg. Múzsir Ia	64	kr.
1 " " Mocca kávé	1	60 "	Valamint az itt elő nem sorolható fűszer és liszt		
1 " " finom és friss pergett kávé	1	50 "	szakmába vágó összes cikkeket legolcsóbban, legjobb-		
1 " " Portorico kávé	1	40 "	ban és legbontosabb kiszolgálás mellett árusítom.		

Tűzifa

1 vagon elsőrendű hasáb búkkfa a fatelepemen átadva	57	frt.
1 " " másodikrendű " " " " " "	53	"
1 " " usztatott " " " " " "	51	"
1 " " hasáb cserfa a fatelepemen átadva	47	"

Házhoz szállítva wagononként 7 frttal drágább.

Fatelep a vasuti állomáshoz mellett.

Telefon szám 320.

Telefon szám 320.

Alapított

1895.

A legtisztább múzsir, mely telje-
sen pótolja a disznózsírt, állandó-
nagy raktár.

Felaprított tűzifa
házhöz szállítva:

1 mm. vételnél 85 kr.	80 kr.
5 mm. " "	75 kr.
10 mm. " "	70 kr.
1 öl elsőrendű búkkfa felaprítva és hazaszál- lítva 13 ft 50 kr.	

Kiadja: a Szerkesztőség.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10. sz.